

आदीवासी / नक्षलग्रस्त भागातील
रिक्त पदे भरण्यासंदर्भात शासन
निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग,
दि.६.८.२००२ मधील आदेशानुसार
तातडीने कार्यवाही करण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक, क्रमांक:एसआरक्ही-२०१२/प्र.क्र.३७२/१२,
मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक- १०.१२.२०१२.

(१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.टीआरएफ-२०००/ प्र.क्र. ३/१२, दि.६.८.२००२.

(२) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरक्ही-२००७/प्र.क्र.९४/०७//१२, दि.१३.७.२००७.

(३) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरक्ही-२००९/प्र.क्र.२५१/०९/१२, दि.१८.१२.२००९.

(४) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरक्ही-२०१०/प्र.क्र.६८/१०/१२, दि.२०.३.२०१०.

(५) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरक्ही-२०१०/प्र.क्र.२७९/२०१०/१२, दि.२८.१०.२०१०.

प्रस्तावना :-

राज्यातील आदिवासी/नक्षलग्रस्त भागात अधिकारी / कर्मचारी यांच्या नियुक्तीसाठी
मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधीन क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये दिल्या आहेत. त्यानुसार अखिल
भारतीय सेवेतील, भारतीय प्रशासन सेवा भारतीय पोलिस सेवा व भारतीय वन सेवांमधील
कनिष्ठ वेतनश्रेणीतील अधिकाऱ्यांची, त्यांच्या सेवेतील पहिली नियुक्ती आदिवासी/नक्षलग्रस्त
क्षेत्रात पदांच्या उपलब्धतेनुसार करावी, त्यांना कनिष्ठ वेतनश्रेणीतून वरिष्ठ वेतनश्रेणीत
पदोन्ती देताना या भागात किमान तीन वर्षे नेमण्यात यावे, सेवेत पदोन्तीनंतरची पहिली
नेमणूक पदांच्या उपलब्धतेनुसार नक्षलग्रस्त भागात करावी असे निदेश दिले आहेत. राज्य
सेवेतील अधिकाऱ्यांच्या बाबतही या सूचना लागू केलेल्या आहेत. तसेच वयाची ५० वर्षे पूर्ण
झालेल्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची शक्यतो या भागात नियुक्ती करण्यात येऊ नये असे निदेश
दिले असून याप्रमाणे नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांची, विहित कालावधी पूर्ण होण्यापुर्वी
(विभागीय चौकशी वगळता) कोणत्याही कारणास्तव बदली करण्यात येऊ नये असेही स्पष्ट
केले आहे. या भागात नेमणूक झाल्यानंतर त्या ठिकाणी रुजू न होणाऱ्या / बदली रद्द करण्याचा
प्रयत्न करणाऱ्या किंवा रजेवर जाणाऱ्या अधिकारी / कर्मचाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक
कठोर कार्यवाही करण्यात यावी तसेच या भागातील पदे रिकामी ठेवू नयेत, इतरत्र पदे रिक्त
ठेवून या भागात अधिकाऱ्यांच्या नेमणूका कराव्यात असे स्पष्ट निदेश दिले आहेत.

वरील मार्गदर्शक सूचना व निदेशांनुसार प्रशासकीय विभागांकडून आवश्यक कार्यवाही होत नसून नक्षलग्रस्त भागातील पदे रिक्त राहत असल्याचे निर्दर्शनास आल्याने, विदर्भातील आदिवासी व नक्षलग्रस्त भागातील रिक्त पदे प्राधान्याने भरण्याचे निदेश संदर्भाधीन क्र.२ येथील शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आले. गडचिरोली जिल्हयातील रिक्त पदे भरण्यासंदर्भात संदर्भाधीन क्र. ३ व ४ येथील शासन परिपत्रकान्वये निदेश दिले आहेत. तसेच गडचिरोली जिल्हयात पदोन्नतीने / बदलीने किंवा अन्यथा नेमणूकीनंतर आदेशाच्या दिनांकापासून १० दिवसात रुजू न होणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना म.ना.से. (शि.वअ.) नियम, १९७९ नुसार कार्यवाही करून तात्काळ निलंबित करण्याचे निदेश संदर्भाधीन क्र. ५ येथील शासन परिपत्रकान्वये दिले आहेत.

मा.उच्च न्यायालयातील सु.मोटो रिट पिटीशन क्र.३२७८/२०१० (श्रीमती पूर्णिमा उपाध्याय वि. अपर मुख्य सचिव, आरोग्य) या प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाने दि.१३.९.२०१२ रोजीच्या सुनावणीत, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि.६.८.२००२ अन्वये आदिवासी / नक्षलग्रस्त भागात अधिकारी / कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्यांबाबत दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना तसेच या भागातील पदे रिक्त न ठेवण्याचे आदेश निर्दर्शनास आणून त्यानुसार त्या भागातील रिक्त पदे तातडीने भरण्याचे निदेश दिले आहेत. या रिट पिटीशनमध्ये अन्य मुद्यांबाबत दिलेल्या निदेशानुसार कार्यवाही तसेच रिट पिटीशनमध्ये नमूद केलेली रिक्त पदे शा.नि., दि.६.८.२००२ मधील आदेशानुसार तातडीने भरण्याची कार्यवाही, याचे समन्वयन मुख्य सचिवांनी करण्याचे मा.न्यायालयाने सूचित केले आहे.

परिपत्रक:-

याअनुषंगाने असे निदेश देण्यात येत आहेत की, शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि.६.८.२००२ मधील आदेश विचारात घेऊन, प्रशासकीय विभागांनी, आदिवासी / नक्षलग्रस्त भागातील गट अ व गट ब (राजपत्रित) संवर्गातील पदे आदिवासी / नक्षलग्रस्त भागाबाहेरील पदांवर कार्यरत अधिकाऱ्यांच्या बदलीने तातडीने भरण्याची कार्यवाही सर्वोच्च प्राधान्य देऊन करावी. तसेच विभागप्रमुखांनी गट ब (अराजपत्रित) व गट क संवर्गातील पदेदेखील आदिवासी / नक्षलग्रस्त भागाबाहेरील पदांवर कार्यरत कर्मचाऱ्यांच्या बदलीने तातडीने भरण्याची कार्यवाही करावी.

मात्र महाराष्ट्र शासकीय गट अ व गट ब (राजपत्रित व अराजपत्रित) पदांवर पदोन्नतीने / सरळसेवेने नियुक्तीसाठी विभागीय संवर्ग संरचना व विभागीय संवर्ग वाटप नियमावली, २०१० मधील तरतुदीनुसार पदोन्नतीनंतर / सरळसेवेने नियुक्तीनंतर विभागीय संवर्ग वाटप केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या बाबतीत त्याच विभागीय संवर्गातील आदिवासी / नक्षलग्रस्त भागातील पदावर बदली करता येईल. या भागातील पदे बदलीने पदे भरताना, महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन अधिनियम, २००५ मधील तरतुदीनुसार, यथास्थिती मा.मंत्री व मा.मुख्यमंत्री यांची मान्यता घेऊन उचित कार्यवाही करणे आवश्यक राहील. विभागाने, आवश्यक तर त्यासंबंधीच्या प्रस्तावात मा.उच्च न्यायालयाच्या निदेशाबाबत संबंधितांना अवगत करावे. शासन निर्णय, दि.६.८.२००२ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे वयाची ५०

वर्षे पूर्ण झालेल्या अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांची शक्यतो या भागात नियुक्ती करण्यात येऊ नये. तसेच नजीकच्या कालावधीत सेवानिवृत्त / स्वेच्छानिवृत्त होणाऱ्या अधिकाऱ्यांना या भागात नियुक्ती देण्यात येऊ नये. या भागात कार्यरत अधिकाऱ्यांची, या भागाबाहेर बदली करावयाची झाल्यास, सदर पदावर, अन्य अधिकाऱ्यांची बदली करावी व असा अधिकारी या पदावर रुजू झाल्याशिवाय अगोदर कार्यरत अधिकाऱ्यास कार्यमूक्त करण्यात येऊ नये. गडचिरोली जिल्हयातील पदावर पदोन्तीने / बदलीने किंवा अन्यथा नेमणूकीनंतर आदेशाच्या दिनांकापासून १० दिवसात रुजू न होणाऱ्या अधिकारी / कर्मचाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कारवाईबाबत संदर्भाधीन क्र. ५ येथील शासन परिपत्रकान्वये दिलेले निदेश कायम राहतील.

२. मा.उच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या सु-मोटो रिट पिटीशनमध्ये मेळघाट, चिखलदरा व धारणी येथील रिक्त पदे तातडीने २ आठवडयात भरण्याचे निदेश मा.उच्च न्यायालयाने दिले आहेत. तरी या तालूक्यातील गट अ व गट ब (राजपत्रित) मधील रिक्त पदे भरण्यास सर्वोच्च प्राधान्य देऊन, संबंधित अधिकारी तेथे रुजू होतील याबाबत प्रशासकीय विभागांनी खात्री करून, आवश्यक कार्यवाही कोणत्याही परिस्थितीत दि.३१.१२.२०१२ पुर्वी पूर्ण करावी. या तालूक्यांव्यतिरिक्तच्या आदीवासी / नक्षलग्रस्त भागातील गट अ व गट ब (राजपत्रित) मधील रिक्त पदे तातडीने भरण्याची कार्यवाही प्रशासकीय विभागांनी आणि गट ब (अराजपत्रित) व गट क संवर्गातील पदे तातडीने भरण्याची कार्यवाही विभागप्रमुखांनी करून कोणत्याही परिस्थितीत या भागातील रिक्त पदे दि.३१.१२.२०१२ पर्यंत भरली जातील याची दक्षता घ्यावी.

३. वरील आदेशानुसार सर्व प्रशासकीय विभागांच्या अधिपत्याखालील आदिवासी भागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत करावयाच्या कार्यवाहीचे समन्वयन आदिवासी विकास विभागाकडून करण्यात येईल. याकरिता सर्व प्रशासकीय विभागांनी, विभागप्रमुखांकडून आवश्यक माहिती प्राप्त करून, या भागातील, गट अ ते गट ड मधील संवर्गनिहाय मंजूर पदे, प्रत्यक्ष कार्यरत पदे व रिक्त पदे याची माहिती आदिवासी विकास विभागास उपलब्ध करावी. विभागप्रमुखांनी त्यांचेकडे उपलब्ध माहिती, संबंधित प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास यांना उपलब्ध करून घ्यावी.

४. सर्व प्रशासकीय विभागांनी वरील आदेशाचे काटेकोरपणे पालन करावे. प्रशासकीय विभागांनी यानुसार विहित कालमर्यादेत कार्यवाही न केल्यास, त्यास प्रशासकीय विभागाचे सचिव जबाबदार राहतील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध केले असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१२१२१२१२१२१६६६०७ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

१५ जून २०१२
(जयंतकुमार बांधिया)
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

(कृ.मा.प.)

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
सर्व संसद सदस्य, विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य,
सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
मुख्य सचिवांचे कार्यालय,
सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना),

त्यांनी हे आदेश सर्व संबंधितांच्या निर्दर्शनास आणावेत.

आदीवासी विकास विभाग (परीच्छेद ३ संदर्भात),
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिद्धीकरिता ५ प्रती)
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
निवड नस्ती.